

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 571/2020-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditsša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť spoločnosti DELTAWAY s. r. o., Neresnická cesta 6430, Zvolen, IČO 46 396 047, zastúpenej Advokátskou kanceláriou UHAĽ s. r. o., Š. Moyzesa 43, Zvolen, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Maroš Uhaľ, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Zvolen v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Cb 5/2017 a jeho uzneseniami z 15. novembra 2019 a 6. apríla 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť spoločnosti DELTAWAY s. r. o. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. júna 2020 doručená ústavná sťažnosť DELTAWAY s. r. o., Neresnická cesta 6430, Zvolen,

IČO 46 396 047 (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou UHAĽ s. r. o., Š. Moyzesa 43, Zvolen, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Maroš Uhaľ, ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1 a 5 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) postupom Okresného súdu Zvolen (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Cb 5/2017 a jeho uzneseniami z 15. novembra 2019 (ďalej aj „uznesenie vyššieho súdneho úradníka“) a 6. apríla 2020 (ďalej aj „uznesenie okresného súdu“ alebo „uznesenie zákonného sudcu“, spolu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka bola ako žalobkyňa úspešná v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 9 Cb 5/2017, v dôsledku čoho jej bol proti žalovanému priznaný nárok na náhradu trov konania vo výške 100 %.

3. Uznesením vyššieho súdneho úradníka bol žalovaný zaviazaný nahradiť sťažovateľke trovy konania v celkovej sume 4 202,13 €, z čoho trovy právneho zastúpenia činili sumu 3 384,63 €. Okresný súd sťažovateľke nepriznal náhradu trov konania za dva úkony právnej služby, a to za porady s advokátom vykonané 14. marca 2018 a 23. marca 2018.

4. Uznesenie vyššieho súdneho úradníka napadla sťažovateľka sťažnosťou, o ktorej rozhodol okresný súd uznesením zo 6. apríla 2020 tak, že sťažnosť zamietol.

5. Sťažovateľka zastáva názor, že závery okresného súdu vo vzťahu k nepriznanej náhrade trov konania za dva úkony právnej služby sú arbitrárne a nezákonné.

6. Pokiaľ ide o účelnosť porád, táto sa podľa presvedčenia sťažovateľky preukazuje podpisom klienta na listine, kde klient potvrdí, že k porade s advokátom došlo. Žiadna z platných právnych noriem nezaväzuje advokáta na vyhotovenie podrobných zápisníc

z rokovaní s klientom s uvedením obsahu porady. Sťažovateľka uvádza, že „[t]akúto širokú interpretáciu právomoci súdu vyžadovať a skúmať konkrétnosť porád medzi advokátmi a klientmi nemožno akceptovať, pretože podávanie správ o konkrétnom obsahu porád medzi klientom a advokátom je v rozpore s koncepciou advokácie ako dôverného vzťahu medzi klientom a advokátom... Účelnosť a nevyhnutnosť porád je preto možné posudzovať len vzhľadom na ich výsledok v konaní pred súdom, teda aké nové úkony boli po nich vykonané, a či tieto úkony boli účelné“. Všetky skutočnosti, ktoré sťažovateľka s advokátom na dvoch sporných konzultáciách prebrala, boli následne vnesené do konania a tvrdené na najbližšom pojednávaní, resp. sa premietli do meritórneho rozhodnutia súdu.

7. Sťažovateľka taktiež namieta, že nebolo možné odôvodniť nepriznanie náhrady za poradu konanú 14. marca 2018 z dôvodu, že vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) predpokladá existenciu porád kratších ako jedna hodina a za takúto poradu stanovuje odmenu vo výške polovice základnej sadzby tarifnej odmeny.

8. Rovnako sa sťažovateľka nestotožňuje so záverom okresného súdu o pochybnosti o správnom vymedzení náhrady za poradu v dôsledku toho, že potvrdenie o uskutočnení porady bolo vyhotovené až 7 mesiacov po porade. Žiadna právna norma totiž neustanovuje lehotu, dokedy je nutné vyhotoviť potvrdenie o uskutočnení právnej porady s klientom. V danom prípade bolo potvrdenie vyhotovené v momente, keď vznikla potreba preukázať súdu vykonanie tejto porady medzi sťažovateľkou a advokátom.

9. Sťažovateľka ďalej tvrdí, že zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva povinnosť vykonať poradu s advokátom priamo ústne a v kancelárii advokáta. Súdu neprináleží skúmať, či porada prebehla osobne alebo telefonicky ani na akom mieste prebehla. Okresný súd tieto skutočnosti skúmal a posúdil ich „úplne svojvoľne, na základe vlastného arbitrárneho uváženia bez najmenej opory v zákone“.

10. Okresný súd sa podľa presvedčenia sťažovateľky nevysporiadal v napadnutých rozhodnutiach so všetkými dôvodmi jej sťažnosti.

11. Na základe už uvedeného sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 9 Cb/5/2017-454 zo dňa 15. 11. 2019 a uznesením Okresného súdu Zvolen sp. zn. 9 Cb/5/2017-497 zo dňa 6. 4. 2020 bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa Článku 6 ods. 1 Dohovoru, právo na účinný prostriedok nápravy podľa článku 13 Ústavy SR, právo vlastníť majetok podľa článku 20 ods. 1 a ods. 5 Ústavy SR. Ako právo na pokojné užívanie majetku podľa Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru.

Uznesenie Okresného súdu Zvolen sp. zn. 9 Cb/5/2017-454 zo dňa 15. 11. 2019 a sp. zn. 9 Cb/5/2017-497 zo dňa 6. 4. 2020 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu Zvolen na ďalšie konanie.

Okresný súd Zvolen je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vo výške...“

II.

Právomoc ústavného súdu, relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

15. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

17. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci

všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

18. Ústavný súd poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej je dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre zjavnú neopodstatnenosť skutočnosť, ak ide o tzv. „bagateľnú“ vec.

19. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

20. Podľa čl. 6 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

21. Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastniť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu. Majetok nadobudnutý v rozpore s právnym poriadkom ochranu nepožíva. Dedenie sa zaručuje.

22. Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok. Nikoho nemožno zbaviť jeho majetku s výnimkou verejného záujmu a za podmienok, ktoré stanovuje zákon a všeobecné zásady medzinárodného práva.

23. Podľa čl. 20 ods. 5 ústavy iné zásahy do vlastníckeho práva možno dovoliť iba vtedy, ak ide o majetok nadobudnutý nezákonným spôsobom alebo z nelegálnych príjmov a ide o opatrenie nevyhnutné v demokratickej spoločnosti pre bezpečnosť štátu, ochranu verejného poriadku, mravnosti alebo práv a slobôd iných. Podmienky ustanoví zákon.

24. Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu v ústavnej sťažnosti označených práv uznesením vyššieho súdneho úradníka

25. Ústavný súd stabilne vo svojej judikatúre týkajúcej sa otázky právomoci ústavného súdu na prerokovanie sťažnosti v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy uvádza, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

26. Sťažovateľka mala právo podať proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka sťažnosť, čo aj využila, a o sťažnosti sťažovateľky bol oprávnený a povinný rozhodnúť zákonný sudca. Právomoc zákonného sudcu preskúmať napadnuté uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom vylučuje právomoc ústavného súdu na jeho preskúmanie.

27. Ústavný súd preto konštatuje, že nemá právomoc na prerokovanie ústavnej sťažnosti v časti smerujúcej proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka, a preto ústavnú sťažnosť z tohto dôvodu odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.2 K namietanému porušeniu v ústavnej sťažnosti označených práv uznesením okresného súdu

28. Z odôvodnenia uznesenia vyššieho súdneho úradníka, ktoré tvorí s odôvodnením zákonného sudcu jeden celok, vyplýva, že „[s]úd nepriznal žalobcovi úkony urobené dňa 14. 03. 2018 a dňa 23. 03. 2018 označené ako rokovanie s klientom, nakoľko z predloženého záznamu z porady nevyplýva akých konkrétnych skutkových otázok sa mala porada týkať, porada dňa 14. 03. 2018 trvala len 10 minút a úkon ktorý nasledoval po porade dňa 23. 03. 2018 bolo len oznámenie osôb, ktoré navrhujú vyslúchnuť ako svedkov. Súd takto neurčito koncipované porady, ktoré si žalobca uplatňuje ako úkony právnej služby považuje ako neúčelné a nie nevyhnutné nakoľko ani v jednom prípade, nedošlo k takej podstatnej zmene skutkového stavu v ktorej by bolo potrebné odkonzultovať nevyhnutné nové skutočnosti s klientom. Súd predpokladá, e právny postup a právne otázky právny zástupca ako osoba znalá práva nepotreboval odkonzultovať s klientom ako laikom, a najmä keď zo strany žalobcu nedošlo k žiadnemu zásadnému podaniu vo veci samej (podanie odvolania, napr.) v predmetnom časovom období.“.

29. Z odôvodnenia uznesenia zákonného sudcu vyplýva, že «[l]istina (č. l. 445) zo strany žalobcu označená ako „Porady v právnej veci“ zo dňa 02. 10. 2018 má potvrdzovať, že dňa 14. 03. 2018 a 23. 03. 2018 sa konali porady s klientom, ktorých predmetom malo byť „prejednanie skutkových a právnych otázok v právnej veci a porady týkajúce sa ďalších návrhov na vykonanie dôkazov v právnej veci.“ Okrem toho, že predmet porád je

zadefinovaný rovnako, ich vymedzenie je až príliš všeobecné. Nie je tak zrejmé, akých konkrétnych otázok sa porady týkali. Je potrebné tiež poznamenať, že potvrdenie o vykonaní porád bolo učené po takmer 7 mesačnom časovom odstupe od ich uskutočnenia, čo taktiež vzbudzuje pochybnosť o ich správnom vymedzení. Okrem iného, z predmetnej listiny nie je ani zrejmé, kde údajné porady mali vlastne prebiehať, následkom čoho je otázne, či vôbec došlo k osobnému stretnutiu medzi advokátom a klientom, respektíve či sa porada uskutočnila len telefonicky. Súd tak predmetné porady nemohol posúdiť ako účelné a priznať za ne odmenu ako za úkon právnej služby v zmysle § 13a ods. 2 písm. d) vyhlášky.».

30. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa uchádza o ústavnú ochranu v súvislosti s právnou vecou, ktorej podstatou je nárok na priznanie odmeny za dva úkony právnej služby, a to za poradu s advokátom 14. marca 2018, za ktorú odmena podľa § 10 ods. 1 a § 13a ods. 2 písm. d) vyhlášky činí sumu 151,87 €, a odmena za poradu s advokátom 23. marca 2018, za ktorú odmena podľa § 10 ods. 1 a § 13a ods. 2 písm. d) vyhlášky činí rovnako sumu 151,87 €. K tomu je potrebné pripočítať dvakrát režijný paušál v sume po 9,21 € a daň z pridanej hodnoty v hodnote 64,43 €. Dohromady teda ide o nárok sťažovateľky na priznanie náhrady trov konania v celkovej hodnote 386,59 €, t. j. ide nepochybne o právnú vec, ktorú možno označiť ako bagatel'nú.

31. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 422 ods. 1 písm. a) prvú vetu Civilného sporového poriadku, z ktorej vyplýva, že vo veciach, v ktorých bolo napadnuté právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšujúcom desaťnásobok minimálnej mzdy, je dovolanie *ex lege* neprípustné. Za okolností, keď Civilný sporový poriadok vylučuje u bagatel'ných vecí prieskum rozhodnutí vydaných druhostupňovými súdmi, bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy iba v prípadoch extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, ktoré môžu mať za následok porušenie ústavou garantovaných základných práv a slobôd (m. m. IV. ÚS 358/08, IV. ÚS 94/2014, II. ÚS 810/2016). Uvedené skutočnosti preto v spojení

s okolnosťou uvedenou v nasledujúcom bode tohto odôvodnenia zakladajú aj podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu dôvod na odmietnutie ústavnej sťažnosti sťažovateľky.

32. Kumulatívne teda platí, že odôvodnenia napadnutých rozhodnutí nenesú znaky extrémneho vybočenia zo štandardov uplatňovaných v rozhodovacej činnosti všeobecných súdov a argumentácia okresného súdu je akceptovateľná a v nijakom prípade ju nemožno označiť za arbitrárnu. Okresný súd jasne, zrozumiteľne a logicky vysvetlil, akými úvahami sa pri posúdení nároku na priznanie náhrady trov konania za sporné úkony právnej služby spravoval. Ústavný súd za týchto okolností nemá ústavne relevantný dôvod a ani oprávnenie na to, aby prehodnocoval skutkové a právne závery okresného súdu a tieto následne podroboval ústavnoprávnej korekcii. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom uvedeným v uznesení okresného súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti tohto názoru a ani nezakladá oprávnenie ústavného súdu nahradiť názor okresného súdu svojím vlastným.

33. Z uvedených dôvodov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

IV.

Záver

34. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľky v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. novembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu